

Janke Wikholms Krönika

Juli 2007

Nu är det sommar och nu är det sol, nu är det koskit...

Sjunger det fyraåriga barnbarnet Melina trosvisst. Jag hör också refrängen på en lokal radiokanal. Så nog är det sommar! Och som vanligt är vi uppe i Luleå för att njuta av ljuset i norr. Samtidigt ska det skrivas en krönika om arbetsmiljö.

Varför ska man jobba med arbetsmiljö? Är det inte lika bra att var och en sköter sig själv? Det går ju en privatiseringsvåg över landet. Är det inte gammaldags med kollektiva lösningar oavsett det handlar om arbete eller bostad?

Men innan denna fråga ett stickspår. Sådana får man göra på sommaren. Man kan skylla på solsting. Fast kanske inte just nu när det mest regnar. Men hursomhelst. Jag kommer så väl ihåg när jag första gången, typ 1991 skulle köra en arbetsmiljökurs i Etiopien. Med stor vanda planerade jag min kurs samtidigt som jag funderade på – trots allt är jag ju uppväxt under sextiotalets vänsterkritiska period – om det var moraliskt riktigt eller att betrakta som "u-hjälpsimperialsim" att jag som svensk åkte till det fattiga u-landet för att genomföra en arbetsmiljöutbildning. Jag tänkte på det innan kursen. Jag tänkte på det när jag såg kostnaden för flygbiljetten. Men jag slutade att tänka på det när jag kom till ort och ställe. Då ändrade jag uppfattning. Att reparera dålig arbetsmiljö i efterhand är alltid dyrt. Kan man i stället jobba förebyggande minskar kostnaderna radikalt. Detta är ju extra viktigt i ett fattigt land med ansträngda resurser. För arbetsmiljön var verkligen usel på många arbetsplatser. Men många gånger kunde man göra mycket enkla och billiga lösningar som

gav stor effekt. Att däremot med sjukvården i efterhand behandla olycksfall, förstörda öron, ögon och muskler samt lungor blev väldigt dyrt. Både för individ och samhälle.

Men hur är det att arbeta med arbetsmiljö idag i Sverige? Finns det inte viktigare saker att viga sitt liv åt? Vår arbetsmiljö är ju "så bra". Förvisso är det så! Jämfört Etiopien, jämfört Kina, jämfört de flesta andra länder utanför Europa / Nordamerika har vi en bra arbetsmiljö. Men likafullt vill många ha "mer och bättre". Är det något jag lärt mig av den Maslowska utvecklingsstegen är det just detta. I takt med att vi allt mer tillfredsställer våra behov ökar också kraven. En ung människa är knappast hjälpt av att "Farfar hade det svårt i skogen / i gruvan / på gjuteriet". Allt mer förskjuts arbetsmiljöintresset från "trygghetsbehoven" till mer utvecklade krav. Det räcker inte att man idag, i lägre grad riskerar att drabbas av hörselskada eller arbetsrelaterad cancer. Arbetet skall vara meningsfullt, omväxlande och ge utrymme till sociala kontakter! Så säger våra kunskaper om människans utveckling och så formuleras också kraven på arbetsmiljön i arbetsmiljölagens andra kapitel. Där står det att arbetsmiljön skall utvecklas "i takt med den sociala och tekniska utvecklingen i samhället".

Med andra ord. Det behövs arbetsmiljöarbete i Sverige år 2007 eftersom våra krav hela tiden utvecklas. Arbetsmiljöarbetet tar med andra ord aldrig slut! Inte så länge människan utvecklas!

Fortsättning på nästa sida

skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se

läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

JANKE
WIKHOLM KR

Finns det andra orsaker till att arbeta med arbetsmiljö? Jag tror det! Det är definitivt inte min avsikt att rangordna vad olika människor gör med sitt liv. Men i takt med ålderns ökande vishet tror jag mig dock ändå veta att de flesta människor vill känna en typ av mening med sitt liv. Fast sen tycker människor väldigt olika. En del tycker sig nöjda med att meningen med livet är den lokala idrottsföreningen. Kyrkan och livet kring denna uppfyller andra människors liv. Vissa hittar livets mening i familjen.

Jag tror – men vet inte - att många människors problem idag beror på en vilshenhet om "livets mening". Frågan om "vem jag är och varför" har alltid sysselsatt människan. Samma fråga, men med väldigt olika svar. Förr handlade det för många om en ganska enkel gudsuppfattning, kampen för brödfödan eller att verka som volontär i arbetarrörelsen. Att jobba för att andra ska få en bättre arbetsmiljö kan faktiskt ge livet en mening. Man kan som skyddsombud hindra olyckor. Man som arbetsmiljökunnig arbetskamrat hindra och stoppa mobbning innan det gått för långt. Man kan som chef vägleda en medarbetare som har problem i eller utanför arbetet.

Så arbetsmiljöarbetet – likt den gamla "koskitsrefrängen" – kommer att leva kvar. Måhända eller faktiskt alldeles säkert är det så att en hel del behöver förnyas. Nomenklaturen skyddsombud, skyddsron, skyddskommitté mm låter som att det handlade om det gamla gjuteriet. Arbetsmiljöarbetet behöver bli roligare och inte ett tuggande av hur krångliga regler skall tolkas. Arbetsmiljöarbete måste kännas som en naturlig utveckling av vårt samhälles välfärd. Arbetsmiljöarbetet måste bli en del i utvecklingen av den mänskliga verkningsgraden. Vad det är? Det tar vi i nästa krönika!

Jag önskar alla en glad regnsommar från Luleå!

Janke Wikholm

skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se

läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

